

STANDARDY OCHRONY DZIECI/MĄŁOLETNIICH W ZESPOLE POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ OSTOJA W NOWYM SĄCZU

WERSJA SKRÓCONA

1. Najważniejsze elementy standardów ochrony dzieci.

- ✓ Standardy ochrony dzieci to zasady, które mają przyczyniać się do tworzenia bezpiecznego środowiska w taki sposób, by każde dziecko mogło się czuć w ZPPP OSTOJA dobrze, by było w akceptowane i szanowane. Standardy określają również sposób reagowania na krzywdę lub niestosowne zachowanie w ZPPP OSTOJA lub poza nią, a także wyznaczają sposób postępowania z osobą krzywdzoną i sprawcą.
- ✓ Każda osoba przebywająca na terenie ZPPP OSTOJA jest odpowiedzialna za tworzenie bezpiecznego środowiska: personel (psycholodzy, pedagodzy i inni pracownicy OSTOI), dzieci i ich rodzice. Wszyscy razem starają się współpracować w trosce o dobro wspólne.
- ✓ W ZPPP OSTOJA wyznaczone są osoby, które mają szczególną odpowiedzialność w zakresie ochrony dzieci/młodzieży przed krzywdzeniem:
 - Osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci – mgr Halina Czerwińska – Dyrektor ZPPP OSTOJA
 - Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń (osoba zaufania) – p. Małgorzata Czerwińska-psycholog
 - Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji – mgr Halina Czerwińska - Dyrektor ZPPP OSTOJA
 - Osoba koordynująca udzielanie wsparcia – mgr Sylwia Poręba – Koordynator ds. zadań ZPPP OSTOJA
- ✓ Wszystkie działania powinny być podejmowane w trosce o dzieci, zapewniać im poczucie bezpieczeństwa oraz wspomagać ich rozwój.
- ✓ W ZPPP OSTOJA organizowane są szkolenia dotyczące sposobów tworzenia bezpiecznego środowiska, ochrony przed krzywdzeniem i przeciwdziałania różnym formom przemocy.
- ✓ Niedopuszczalne jest stosowanie jakiegokolwiek formy przemocy (fizycznej, psychicznej czy seksualnej) przez pracowników ZPPP OSTOJA, dzieci czy inne osoby ZPPP OSTOJA.
- ✓ Każdy sygnał świadczący o tym, że dziecko może doświadczać przemocy ze strony osoby dorosłej lub rówieśnika w ZPPP OSTOJA lub poza nią, jest zawsze bardzo poważnie traktowany przez personel ZPPP OSTOJA. Każda sytuacja jest odpowiednio badana, a podejmowane działania mają na celu jak najszybsze przerwanie krzywdzenia i udzielenie wsparcia osobie, która go doświadcza. Personel ZPPP OSTOJA podejmuje działania według zasad określonych w pełnej wersji standardów ochrony dzieci.

- ✓ Kiedy dzieje się coś niepokojącego, szczególnie wtedy, gdy dzieci są krzywdzone przez innych lub są świadkami krzywdy innej osoby, niezwłocznie powinny o sytuacji poinformować personel ZPPP OSTOJA.
- ✓ Szczególnie ważną częścią standardów są zasady bezpiecznych relacji między dorosłymi a dziećmi oraz między dziećmi. Mają one służyć tworzeniu bezpiecznego i przyjaznego środowiska w ZPPP OSTOJA. Personel będzie zawsze reagował na przekraczanie i nierespektowanie przyjętych zasad.
- ✓ Podstawową zasadą jest równe traktowanie wszystkich dzieci. Godność każdej osoby jest w naszej Poradni ZPPP OSTOJA szanowana. Jednocześnie uwzględnia się wyjątkowość i indywidualność każdego dziecka, co wymaga dostosowania metod i podejścia uwzględniającego jego potrzeby i sytuację życiową.
- ✓ Personel ZPPP OSTOJA powinien reagować na niewłaściwe zachowania dziecka wobec samego siebie, rówieśników lub dorosłych, upominając go i stosując przyjęte w Poradni ZPPP OSTOJA środki dyscyplinujące. Jest to przejaw troski osób dorosłych o bezpieczeństwo i prawidłowy rozwój dzieci.
- ✓ Troska o bezpieczeństwo i dobre relacje dotyczy również komunikacji drogą elektroniczną. Poradnia ZPPP OSTOJA dba o to, by dostęp do Internetu w Poradni ZPPP OSTOJA był bezpieczny, wprowadza rozwiązania ograniczające możliwość dostępu do treści szkodliwych. Ponadto personel ZPPP OSTOJA reaguje na niebezpieczne, szkodliwe i krzywdzące sytuacje dziejące się w przestrzeni internetowej. Dziecko zawsze może poprosić o pomoc, gdy ono samo lub ktoś inny doświadcza krzywdzenia w sieci.
- ✓ Personel ZPPP OSTOJA dba o ochronę wizerunku dzieci. Rodzice na początku – podczas pierwszej wizyty w ZPPP OSTOJA decydują, czy wyrażają zgodę na publikację zdjęć i filmów prezentujących wizerunek ich dzieci. Podczas różnych wydarzeń związanych z ZPPP OSTOJA są robione zdjęcia i nagrywane filmy, które mogą później być wykorzystane w mediach społecznościowych. Mogą być na nich obecni tylko te dzieci, których rodzice wyrazili na to zgodę. Każde dziecko w momencie wykonywania zdjęć lub nagrań ma prawo powiedzieć, że nie chce, by jego wizerunek w materiałach z tego konkretnego wydarzenia był publikowany. Personel ZPPP OSTOJA szanuje decyzję dziecka. Powyższa zasada nie dotyczy sytuacji, kiedy wizerunek osoby stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz lub impreza publiczna.
- ✓ Dzieci powinny szanować prawo do prywatności innych dzieci oraz dorosłych, dlatego nie mogą publikować w przestrzeni internetowej i w swoich mediach społecznościowych wizerunku innych osób bez jej wiedzy i zgody.

2. Zasady bezpiecznych relacji personelu ZPPP OSTOJA z dziećmi.

W standardach ochrony małoletnich znajduje się szczegółowy kodeks zachowań, który powinien być respektowany przez wszystkich pracowników ZPPP OSTOJA. Poniżej zamieszczamy streszczenie najważniejszych zasad obowiązujących osoby dorosłe pracujące w ZPPP OSTOJA:

- ✓ Personel ZPPP OSTOJA podejmuje działania dla dobra dzieci i w ich najlepszym interesie.
- ✓ Każde dziecko jest traktowane z szacunkiem, uwzględnia się jego godność, prawo do prywatności, a także indywidualne potrzeby, zdolności i sytuację życiową.
- ✓ Indywidualne podejście nie może oznaczać niesprawiedliwego faworyzowania wybranego dziecka.
- ✓ Personel dba o tworzenie odpowiednich relacji z dziećmi ZPPP OSTOJA, właściwych dla osób dorosłych, opartych na szacunku, zaufaniu i respektowaniu odpowiednich granic w komunikacji i kontakcie fizycznym.
- ✓ Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie.
- ✓ Niedopuszczalne jest nawiązywanie z dziećmi jakichkolwiek relacji o charakterze seksualnym czy romantycznym.
- ✓ Niedopuszczalne jest utrwalanie wizerunku dzieci dla celów prywatnych.
- ✓ Każdy kontakt z dziećmi jest jawny i wynika z realizacji zadań i prowadzonych działań opiekuńczych, wychowawczych czy edukacyjnych bezpośrednio w ZPPP OSTOJA lub we współpracy z innymi podmiotami o charakterze psychologicznym, pedagogicznym, wychowawczym lub edukacyjnym. Personel ZPPP OSTOJA wystrzega się nie związanych z bezpieczeństwem dzieci, terapią, diagnozą, wychowaniem i kształceniem zgodnie ze specyfiką ZPPP OSTOJA prywatnych relacji z dziećmi (poza sytuacjami, gdy kontakty poza ZPPP OSTOJA wynikają z innych przyczyn – np. pracownik jest członkiem bądź znajomym rodziny ucznia, itd). W sytuacji, gdy dorośli nie stosują się do przyjętych zasad, świadek takiego zachowania może zgłosić sprawę do osoby przyjmującej zgłoszenia, innego pracownika ZPPP OSTOJA, którego darzy zaufaniem, lub bezpośrednio do dyrektora ZPPP OSTOJA.

3. Zasady bezpiecznych relacji między uczniami.

I. Równe traktowanie i szacunek dla każdej osoby:

- 1) Traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali Ciebie.
- 2) Pamiętaj, że każdemu człowiekowi należy się szacunek i troska o jego dobro.
- 3) Bądź tolerancyjny. Szanuj odmienny wygląd, przekonania, poglądy i cechy Kolegów/koleżanek. Pamiętaj, że przez różnorodność wzajemnie się ubogacamy.
- 4) Masz prawo do relacji z każdym kolegą/koleżanką. Szanuj jednak wolność osoby, o której uwagę zabiegasz. Ona może nie mieć ochoty na relacje z Tobą w danym momencie.
- 5) Zachowaj otwartość i bądź wrażliwy na wszystkie osoby, nawet jeśli nie należą do grona Twoich najbliższych przyjaciół. Nie wykluczaj ich ze wspólnych działań, rozmów i różnych aktywności.

II. Zasady komunikacji między dziećmi:

- 1) Zachowuj życzliwość i szacunek wobec kolegów/koleżanek.
- 2) Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one ogólnie przyjętych zasad dobrego wychowania i dobra innych osób.
- 3) Słuchaj innych, gdy mówią. Nie przerywaj im, gdy się wypowiadają.
- 4) Zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji. Nie używaj wulgaryzmów.

5) Stosuj zwroty grzecznościowe.

III. Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni:

- 1) Szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób.
- 2) Zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz.
- 3) Nie zabieraj rzeczy należących do innych bez ich zgody.
- 4) Nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez pytania. Każdy ma prawo do prywatności.
- 5) Nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku kolegów/koleżanek i pracowników ZPPP OSTOJA bez ich wyraźnej zgody.
- 6) Pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to. Naruszanie tej przestrzeni może rodzić konflikty.

IV. Zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie:

- 1) Nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany, wykluczony z grupy.
- 2) Nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi/koleżanki naruszają jego/jej integralność fizyczną.
- 3) Szanuj przestrzeń intymną kolegów/koleżanek. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny bądź jest nieakceptowany przez drugą osobę.
- 4) Nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów/koleżanek.
- 5) Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach i innych osobach bliskich kolegów/koleżanek, pracowników czy innych dorosłych osobach.
- 6) Nie zwracaj się w sposób wulgarny czy opryskliwy do innych.
- 7) Pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli jesteś świadkiem takich zachowań, zainterweniuj i spróbuj pokojowo zakończyć taką krzywdzącą sytuację.
- 8) Nie narażaj siebie i innych dzieci na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu fizycznemu i psychicznemu.
- 9) Nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat m.in. zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek czy dorosłych.

V. Szacunek w kontaktach internetowych i zakaz cyberprzemocy:

- 1) Szanuj innych i traktuj ich tak, jak chcesz, by traktowali Ciebie – dotyczy to wszystkich typów Twojej aktywności w sieci. Pamiętaj, że po drugiej stronie ekranu jest drugi człowiek.
- 2) Pamiętaj, że cyberprzemoc często zaczyna się od tzw. „niewinnych żartów”. Nie każdy ma takie samo poczucie humoru. Uważaj na to, co piszesz i co publikujesz. W Internecie nic nie ginie. W świecie wirtualnym łatwo poruszyć lawinę wzajemnych niechęci, co może doprowadzić do konkretnych form przemocy, które mogą mieć negatywne i bolesne konsekwencje.
- 3) Nie udostępniaj kontaktów do innych osób (telefonicznych, mailowych) bez ich zgody.

- 4) Dbaj o swój oraz innych wizerunek w sieci – nie publikuj wrażliwych danych, powierzonych ci informacji oraz zdjęć i filmów ośmieszających innych. Szanuj ich prywatność.
- 5) Chronź intymność swoją i innych. Nie wysyłaj i nie udostępniaj zdjęć lub filmów, które by ją naruszały.
- 6) Sprzeciwiaj się hejtowi, sam nie publikuj obrażających i agresywnych komentarzy oraz reaguj, gdy zauważysz, że ktoś jest poniżany w Internecie. Nie przesyłaj dalej ośmieszających wiadomości. Zgłoś takie działania odpowiednim osobom.
- 7) Nie prowokuj innych do niepotrzebnych, nieuzasadnionych kłótni. Trolling, stalking, świadome poniżanie, nękanie i zaczepki są zachowaniami niedopuszczalnymi.
- 8) Nie wykluczaj swoich rówieśników z grup w mediach społecznościowych z powodu swoich prywatnych niechęci.
- 9) Nie podszywaj się w Internecie pod inne osoby. Takie zachowanie w cyberprzestrzeni jest kradzieżą tożsamości. To jest przestępstwo.
- 10) Jeżeli zauważysz, że ktoś nie wylogował się ze swojego konta, nie wykorzystuj tej sytuacji do działań, które przyniosłyby mu szkodę, ale życzliwie poinformuj go o jego nieuwadze.
- 11) Pamiętaj, że groźby, pomówienia, nawoływanie do nienawiści, prześladowanie, ośmieszanie w cyberprzestrzeni są karalne. Twoje działania w sieci nie są anonimowe.

VI. Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów:

- 1) Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę. Jeśli jest taka możliwość i tego potrzebujesz, wyjdź z pomieszczenia, w którym doszło do konfliktu.
- 2) Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Jeśli to możliwe, podejmij spokojną rozmowę z drugą stroną.
- 3) Umów się na rozmowę w bardziej odpowiednich warunkach, w ten sposób opadną Twoje emocje, a Ty zyskasz czas na konstruktywny dialog.
- 4) Powiedz, co według Ciebie jest problemem, co przyczyną nieporozumienia i czego oczekujesz.
- 5) Słuchaj drugiej osoby. Dopytaj o jej odczucia i oczekiwania. Podsumuj to, co usłyszałeś/usłyszałaś dla upewnienia się, czy dobrze zrozumiałeś/zrozumiałaś jej komunikat. Nigdy nie neguj tego, że ktoś w zupełnie inny sposób niż Ty odbiera daną sytuację.
- 6) Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć. Wspólnie wymyślcie rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony.
- 7) Jeśli nie uda się Wam dojść do porozumienia, poproś o pomoc psychologa, pedagoga, pracownika ZPPP OSTOJA lub dyrektora szkoły. Porozmawiaj o tym z Twoimi rodzicami. Trudnych konfliktów nie rozwiązuj samodzielnie.
- 8) Nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda. Zawsze poinformuj o tym pracownika ZPPP OSTOJA.

4. Osoby i miejsca, gdzie można uzyskać pomoc.

- ✓ W sytuacji gdy:

- doświadczasz przemocy ze strony osoby dorosłej lub innego dziecka,
- jesteś świadkiem krzywdzenia innej osoby,
- dzieje się coś niepokojącego,
- przeżywasz trudne chwile,

nie zostawaj z tym sam/sama. Możesz znaleźć wsparcie. Blisko Ciebie są osoby, które będą umiały Ci pomóc.

- ✓ Osoby, do których zawsze możesz się zwrócić w ZPPP OSTOJA o pomoc:
 - osoba przyjmująca zgłoszenia o krzywdzeniu / osoba zaufania;
 - psycholog;
 - pedagog;
 - koordynator ds. zadań ZPPP OSTOJA;
 - każdy pracownik ZPPP OSTOJA, którego darzysz zaufaniem.
- ✓ Możesz też szukać wsparcia poza Poradnią ZPPP OSTOJA. Warto znać telefony zaufania i miejsca, w których możesz uzyskać fachową pomoc:
 - 800-12-12-12 – całodobowy Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka;
 - 116-111 – całodobowy telefon zaufania dla dzieci i młodzieży prowadzony przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę;
 - 112 – numer alarmowy w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia.